

صاحب امتیاز و مدیر مسئول

یل - ۱ صانی - ۶

نسخه سی ۱۰ فروردین

ضبا کوک آلب

اداره خانه سی

دبار بکر

حکومت داڑھ سندھ

ولاپت مطبیسی

قلنرا فایا : دبار بکر

کوچوک یونوہ

آبونہ شر انٹلی

سن لکھی : ۵۰۰

آئی آبلق : ۲۰۰

فروردین

کوچوک یونوہ

۱۳۴

۱۹۲۲-۱۹۲۸

هفتادہ بر چیقار علمی ، ادبی ، سیاسی ، اقتصادی مجموعہ در

۱۵ ذی القعده سنہ ۳۴۰ پازار ایرسی ۱۰ نوز سنہ ۳۳۸

مصاحبه :

فلسفہ یہ و فرزو

بر شو یدر . د جو کله فصیحدور . دید بکنز
زمان آکلا نیلیک که . بوجکله کو زلتو . دیکل
ایستہ ورز .

د غلط مشور لنت فصیحدون داها
فصیحدور . د بیل بکی وقت آکلا سب پر کی

قیمتلر ، اتصالی ، معاقلوی ، بدینی ،
اخلاقی ، دینی قیمتلر نامیں بش نوھدر .
بانقه قیمتلر ، بوبش نوھلک ایجندہ در .
ملا لسانیکه ، فصیح ، بلیغ ، کاملیہ
اولاد او لو نان لسان قیمتلر بدینی قیمتلک

ایز لری در حال غبب اید . دیگر که سیامی
ولایتک منبی اخلاقی قهرمانانقارک ، صاحب رینه
ویردیک شان در . بر آدامک شانیل
او لمی دی ، جو ق ای او لمی دی گدر .
او حاله ، شانیل ، سقی ده ، اخلاق
قیمتاردن بینی افاده اید .

قیمتارک مادی شانیلاردن فرق آکلاهق
ایچین براز تعیق ایدم :
۱ — قیمت مفهومه ابتدا اهمیت
ویرن ، اقتصاد علمیدر . حق ، بعض
اقتصاد جیلر جه ، اقتصاد آکلاشیامی .
و قیمت «کتریف ایدیله سنه با غایدر . بویه
اولدینی حاله ، اقتصاد علمی ، قیمتکه
حقیقی ماهیق میدانه قویه مادی . ذیرا ،
بوعلم ، قیمتی بالکزان اقتصادی قیمندن عبارت
غلن ابتدی . حال بوده قیق تعریف ایده بیامک
ایچین ، قیمتک بوتون وعلیعی کوزاو کنده
جو لون در مق لازمه دی .

اقتصاد علمی ، قیمتک غافی مادی
کنده ده بولق امیدینه دوشدی . دور قاعده
نظر آشیالک قیتی فردی یاخود اجتامی
کانده سیله اوچولش اولورسه ، انسانلرک
او نه دن بری قبول ابتدکاری قیمتار ساسه سی دی
باشدن باشه دیشک لازم کلیر . دیگرکه
غلى قانده در ، نظریه سنه کوره ، زانداوان

خاق هانی کلکاری کوزمل کورورمه .
لسنجیلار ظفر نمده او ذرا کفصیح طانمالدر .
بر املاک دوپرو او لمی ده کوزمل او لمی
دی گدر ، بر یازینک ای او لمی ده کوزمل
او لمی دی گدر .

حقوق ، سیامی قیمتارده ، اخلاقی
قیمتار نوعه داخلدر . بر ایشک حق ،
مشروع ، عادله او لمی ، او لک ای
او لمی دی گدر . حقوق ، خلقک اخلاقیه
استقاد ایغرسه محترم طایه باز . قانون ،
قویی ، ملی اخلاقه اوینونا ندن آلمازه
مطاع اونماز . سیامی قیمتک اسامی ده
شان در . مانی تملک لردن قورتاران بر
قهرمانه شانیل ، آنجق شانی برشخصیتک یاخود
بر قوت ، آنجق شانی برشخصیتک یاخود
شانی شخصیتک چوره سنده تشکل ایده بیایر .
افکار عاده ، ولايت عاده هنک آنجق شانیل
الردد . بولندینیق تورورسه تصویب ایده ده .
شانلیاق ، بک بر سیامی قونه باشلاندیج
اولدینی کی ، شانلیاق ده همنوی بر
اجمال وشمانته نهایت ویره بیایر . تاریخی
بر شوآته مالک اولان بر مرای ، وطنکه
استقلال و حریاتی ، کندی — فنا آکلاشیامش
منافق — ایچین ، الاخان دوشانلر ، صائبی
آنده هارلاق بر ماضیدن قالان بوتون شان

احتیاجلارک سوقله و فائده تأثیف مقصده بله
 پایلان دوشونوشه و تبره آدی و پایله
 فن آداملاری مدبره ساحب کیمسه لدره
 فیلسوفلار ایسه معافله صورتنه دوشون
 کیمسه لدره . انسانیت ، الک اسکی زماندن
 برى ، کوزمل صنعتلار کى ، فاسقی معافله بى ده
 اقتصادی قیمتلار فوقدره طانیشدر . بوتوندە
 ھومۇی تاقینك جىلە اوالدیغى تۈرۈپورز .
 ذهنی حیات کى ، اخلاقی حیانک ده
 بدیمی جەھنی واردە . الک و کىشك فضیلتاره
 اجتماعی انتظام ایچىن درحال ایقامى لازم
 کان قاعدهلى ووجوبلى وظیفالار اجراسى
 دکلدر ، بلکە ، وجداندن تىدى كىنىشە
 قوپوب کان واکىشا نەمى ایذال باھىنە
 تۈرولان حر و قايمىز فداكارلارلار .
 بعضى فضیلتار واردە کە فائده بىي ادامىلر
 اوذارى بىنۇنانە تلق ایدرلە ، حال بىوك
 بوفضیلتارك بىو كاڭى بىنۇنانە اولەلار بىك
 تېجەسىدز . مىلا ، سپانسر ، قىرىلە
 شفقت و ياردىعات ، جومىتك اىي آكلاشىلدىش
 منقىتەغا ياخىر اوالدیغى اىتابات استدى . بونىڭلا رايدە
 اوڭلۇ وأشاتى ، بوتۇن انسانلارك بىو حر كەتە بىو بىك
 برفضىلت نظرلار باقىسىقى منع اىدەمدى .
 ذهنی واخلاقى حیاتلار کى ، دېق حیانک ده
 بدیعاتى واردە . امام عايى جۈرۈپوركە

احتیاجلاره هېچ اھىيت ويرەمك ، ياللىڭ
 ضرورى اولان احتیاجلاره اھىيت ويرەمك
 اتفىغا يىدر . بو تاقى يە نظرآ ، زوائدىن
 او لازىشلار مەقۇدۇلورسە جىمالك فەمالىتلەرنىن
 مېچىرىنى خىللەنلىك . هەلە ، (لوکس) اشباھ
 عەطف ايدىلەن قىمتلار بوس بۇ تۇق مەرقانەدرە
 بۇنلارك حصوھ كىتىرىدىكى فائده ، كىندىلارى
 ایچىن صرف ايدىلەن مېغلىرى اوەدەمەن .
 بعضى ئاظارى جىلە ایسه ، لوکس اشـ يالك
 قىمتى بوس بۇ تۇق هېچە ئىندرەمك اىستىلە .
 حابوکە حىياتە باقا رسق ، انسانلار آراـ سىنە الک
 قىمتلىشىلارك لوکس اشيا اوالدیغى تۈرۈز .
 کوزمل صنعتلار ھومىتىلە ، لوکس اشـ يامـ
 توغانىندر . صنعتكار ابداع ايدرکن ، هېچ
 بر قائەنەك حصولقى دوشۇغۇز ، چوجۇق ،
 او يۈنچاڭلارلاره اويناركىن ، ناسىل بىر فائده
 يېشىنەن ئوشىمپورسە ، صنعتكاردە اوېلدەر .
 صنعتكاردە ، چوجۇق كى ياللىڭ كىندى
 ذوقى ایچىن شعر يازار ، رسم بايار ، شرقى
 سوبەر ، رقص ايدر .
 دوشۇ نوش ساحەنەنەدە « معافله »
 سېدە تولا سىيون ، عىنىي حالىدەدر . معافله ،
 هېچ بر قائەنە ئەملى ئەنگىزىن ، هېچ
 بىر عملى قىلىقىنى استەفا ئېتىكمىزىن ، صرف
 دوشۇغۇك ایچىن دوشۇنگىدر . عملى

بلکه زیاده سیله تقدیر او لوندینی ایجیندر .
هـ الماس هـ ایله هـ اینجی هـ بـنـک وـ کـرـی هـ
چـوـقـ نـادـرـ اوـلـمـلـرـدنـ . هـ نـدـهـ بـرـفـانـهـیـ
حـانـزـ بـولـعـلـرـنـدـنـ . بـوـنـلـرـدنـ دـاـهـاـنـادـرـ .
دـاـهـاـ فـانـدـهـلـیـ بـرـچـوـقـ طـاشـلـرـ وـارـدـرـکـ بـهـاجـهـ
هـیـجـ بـرـامـتـیـازـلـرـیـ بـوـقـدـرـ .

بوـتـشـرـبـخـلـرـدـنـ آـلـاـشـیـلـیـوـرـکـ ، جـاتـکـ
بـوـدـجـمـیـ بـرـچـوـقـلـرـنـکـ ظـنـ اـسـتـدـیـنـکـیـ ،
آـزـ زـحـتـهـ مـقـابـلـهـ چـوـقـ منـغـتـ اـسـتـحـصـالـهـ
چـالـیـشـمـوـقـ ، قـاـوـتـهـ تـابـعـ دـکـلـدـرـ . بـیـشـاـقـ ،
دـانـغاـ بـوـبـوـکـ تـمـلـکـلـرـ آـتـیـلـدـرـقـ ، بـوـبـوـکـ
مـصـرـفـارـهـ کـیـرـیـشـرـکـ بـوـبـوـکـ وـجـدـلـرـیـ
آـرـاـمـقـدـرـ . بـوـنـدـنـ دـوـلـاـپـدـرـکـ اـنـسـانـلـرـجـهـ
اـنـقـیـمـتـانـیـ اـشـیـاـ ، کـنـدـیـارـیـ اـیـجـینـکـ فـانـدـهـلـیـ
اوـلـانـ رـابـطـهـنـیـ تـدـبـیـقـ اـیـدـکـ . شـیـمـدـیـدـیـهـ
بـوـنـلـرـ کـاـنـدـاـوـلـدـقـلـرـیـ اـشـیـانـکـ مـادـیـ طـبـیـعـیـلـهـ
عـلـاقـدـارـ اوـلـوـبـ اوـطـلـدـیـنـیـ آـرـایـمـ :

حـکـمـلـرـ ، (شـانـیـتـ حـکـمـلـرـیـ) ، (قـیـمـتـ حـکـمـلـرـیـ)
نـامـلـیـلـهـ اـیـکـیـهـ آـرـیـاـیـرـ . شـانـیـتـ حـکـمـلـرـیـ
اـشـیـانـهـمـادـیـ طـبـیـعـلـرـنـدـنـ صـادـرـ اوـلـانـ وـصـفـلـرـیـ
اـسـنـادـ اـبـدـرـ ، شـکـرـ طـائـبـدـرـ ، سـوـلـفـاتـوـ آـجـیدـرـ ،

هـ نـمـ اـمـهـ عـبـادـتـ ، نـهـجـتـ اـمـدـیـلـهـدـرـ ،
نـمـدـهـ جـهـنـمـ قـوـرـقـوـسـلـهـدـرـ . صـرـفـ بـوـعـبـادـتـارـدـنـ
دـرـوـفـ بـرـذـوقـ آـلـدـیـقـ اـیـجـینـدـرـ . مـسـاـعـانـلـرـکـ
اـکـبـوـبـوـکـ وـلـیـلـرـنـدـنـ اوـلـانـ رـابـیـهـعـدـوـبـهـ دـهـ
بـوـسـوـکـ هـیـنـیـ سـوـبـهـمـشـدـوـ . کـوـرـبـیـلـوـرـکـ
دـبـیـنـ هـبـادـتـلـرـکـدـهـ اـکـ بـیـکـسـکـ بـیـ منـغـتـ
اوـلـاـیـدـرـ . بـوـتـبـجـهـیـ ، دـبـیـ نـظـرـنـهـ الـهـکـ
فـلـلـرـیـهـ اـسـنـادـ اوـلـوـنـانـ وـسـفـدـزـدـهـ چـیـقـارـهـ .
سـیـلـیـزـ . اـسـلـامـ الـاهـیـاـجـبـلـرـیـهـ کـوـرـهـ ،
الـهـکـ فـلـلـرـیـ ، مـمـالـ بـالـاـفـرـاسـ ،
دـکـلـدـرـ . دـیـنـکـهـ فـلـلـرـکـ اـکـبـوـکـسـکـ اوـلـانـلـرـیـ
هـرـضـسـزـ ، عـوـضـسـزـ ، بـیـسـامـشـ اوـلـانـلـرـیدـرـ .
بـرـحـدـبـثـ شـرـیـقـهـ وـرـهـ ، اـسـلـامـ اـخـلـاقـلـکـ
مـنـتـبـیـهـ ، فـرـدـلـرـیـ ، اـخـلـاقـاـلـهـ اـلـهـ
تـحـلـقـ اـبـدـرـمـکـدـرـ . شـیـمـدـیـ ، بـوـنـکـ
نـهـدـیـکـ اوـلـدـیـقـ آـلـاـشـیـلـیـوـرـ : اـنـسـانـلـرـکـ
اـخـلـاقـاـلـهـ اـلـهـ نـخـاـقـ اـیـقـمـیـ ، اـکـبـوـبـوـکـ
فـداـکـارـلـقـلـرـیـ هـرـضـسـزـ ، عـوـضـسـزـ ، کـوـسـتـشـسـزـ ،
اـخـنـاخـدـمـزـ بـیـمـمـیـ دـیـعـکـدـرـ .
بـوـفـاـدـهـلـرـ بـزـهـ قـیـمـتـلـرـدـهـ فـانـدـهـیـ اـرـجـاعـ
اـیـدـیـلـهـمـ بـنـدـیـسـ بـرـمـاهـیـتـ اوـلـدـیـقـ کـوـسـتـدـیـ .
بـوـمـاهـیـتـ ، حقـ اـقـتـصـادـیـ قـیـمـتـلـرـدـهـیـلـهـ
وـارـدـدـ . مـثـلـاـ لـوـکـ اـشـیـانـکـ چـوـقـ بـهـالـ
اوـلـهـمـیـ ، چـوـقـ نـادـرـ اوـلـدـیـقـ اـیـجـینـ دـکـلـ .

شهمیز ، سنجاقله بوبوک قیمت مادی
طیعتندن صادر اولش دکدر . انسانده ،
غضونه برجوانک هیندیر . فقط ،
سواقده رحیوان لاشمن کورولدیک
زمان ، بالکن موقدک غیزلک نقطعندن
اهیته آلینیر . حالبک بر انسان جنازه شه
تصادف ایدیله ، اخلاق تا تردی دولای
اوراده بوبوک بر تجمع ، بوبوک بر غلابان
وجوده کلیر . دلکه انسانه ویربان قیمت
غضونه دکدر . بر جست پولی
بر کاغذ وارچه سنده عبارت رو . بوکاغذه ارجه سنده
زوف تولید ایده جله هیج بر مادی خاصه
یوقدر . فقط ، بوبوشه بولی بعناء
بوبوک بروته باع او لهیلر . الماده ،
ایخینکه ، کورکه دات لانک قیتلرین
مودانک کفنه کوره دیکشیدرن ده ، هیچ شبهه
بوق بونارک مادی طیعتاری دکدر .
بو افاده لاردن آکلاشیابورکه قیمت ،
هم فوق المنفعه ، همده فوق المادة رمهایتدر .
قیمت حکملرنه ، مجرده قل حاکم او مادیین
ایخین ، قیتلر عین زمانه فوق العقل
بر ماهبتدر . کورو لو بورکه انسانک اک
چوق اهیت و بردیکه مقل ، ملکه من
بالکن شائیت حکملرنه حاکم او لهیلور ،
قیمت حکملرنه حاکم او لolan حاسیه زدرک او کادفابه
حکملرنه حاکم او لolan حاسیه زدرک او کادفابه

آنشن یاقار د دیدبکمز زمان ، د حکملرمنز
بر شایت حکمیدر . ذیرا ، طالبیق شگرک ،
آجیاق سواقاتونک ، یاقیجیلیق آنشله
مادی طیعتندن موجوددر ، شو شی مقدس ،
ایی یاخود کوزه لدر دیدبکمز زمان ،
بو حکملرمنز بر قیمت حکمیدر ، بعضی
نظریه جیلره کوره شایت حکماری کی اشیانک
مادی طیعتندن صادر اولدین ایخین ،
قیمت حکملری ده شایت حکملری کی
اشیانک مادی طیعتی کوستیر . حالبک
بر چوق احوالده ، بر شیئک مادی خاصه ،
لریله کندیسته ویربان قیمت آراسنده هیج
بر ابطه موجود دکدر .

مثلا ، جبرا اسود اسلامیته چوق
مبارک بر طاشدر . امامات مبارکه چوق
مبارک طانیلان معزز بر کذارلدر . فقط
بر فارک مبارکا کی ، جبرا اسودک یاخود
امامات مبارکنک مادی جوهر لرندنی ایباری
کلپور ؟ شهمیز که خایر ؟

وطنک سنجاقی ده چوق معزز ،
چوق هترمودر . همار بهده سنجاقله
دو شهان الله پکه مامی ایخین ، بیکارجه
عسکر لک جیاتلرین فدا ایندکلری چوق کره
کورو لشددر . حالبک سنجاق ، بر صیرینه
طالبلامش رنکلی بر قوماشدن هپارندر .

نامن وریورز . بیوک فرانس فیاسو .
فارندن با قال دیورکه و فلیک باشقه بر عقلی
واردرکه عقلک اوند خبری بو قدر)
قالبز (نه ، اخلاقی ، بدیعی فیعتاری
آلار ، او نلاردن وحد آلب بو وحد لره
سادت اینجنه پاشار . عقلانز ایسه قمتاری
مادی قازرولره موقد . چالیستیر . عقل بو ایشده
ووق اوله بایجه عقل الله غالب ارا سنه
غات شدتای برجادله با آلار .

بوجمله ، آشغیده کی اوچ صورتن
رله همانه نیر : یا عقل ، قلبه غابه چاله رق
اوی ایندادی آتشه آلب . او زمان ،
وعنک ساحی ماده جبار کی بو قون فیعتاری
انکارادر با خود قاب ، عقله غالب کامارک
اونی تمحکی آتشه آلب . او زمان ، بو نلبه
صاحبی . سریون کی مقولانه هیچ اهمیت
ویرمن . و با خود ، عقل الله غالب ، مشترک
نفمه نظرلر بوله رق آرازنه آکلاشیر لر
و هرایک طرفی . هیچ رمساعده و فدا کاران
پاپسزین - تطمین ایدیجی جامع بر پستدم
وجوده کنیر لر . او زمان ، بو پسته مک
صاحبه فیلوف اولدی درز .

دیگر که فیلسوف عقلیه قابق تائیقه
پالیشان ، مشتبه عامله قیمت دوینه لری
آرا سنه کی اختلافی دانی بر سلاح و آهنگ

حالت کثیر مهی غایه اتحاد ایند بر کیم سه در .
آهش آدامزک عقلیه قابق آرا سنه
کندیاکشنن ر آهنگ و وفاق بولوندی یعنی
بو نی کیم سه لرک فاسفه به احتیاجی بو قدر .
فقط ، عقلیه قابق آرا سنه شدتای بجاده لر
موجود اولان بعضی کیم سه لرده وارد رکه
بورنارک بو حالت قور توله می اینجین بیکانه چاره
فاسفه به دوغرو یئتمکدر .

ضیا کولک آلب

تورک دولتنک تکاملی

(۳)

کوچوک ایل

کوچوک ایل ، دورت بوی «کشیامی بر
وحدت حاله کیر مامی دیگدر . بولارک
معطاقا دورت اوئیمی ، جهنازک دورت
اویمه سدن ایلری کایر .

کوچوک ایل ، کوچوک ناتوریزم .
آدیغ ویرمه له جکنر بردیغ سیسته هه استفاده
ایدر . تورکلارک (بوی) دورنه ایکن
دبی پیسته ماری . توته میزم ، اولدین بعضی
ایز لدن آکلاشیاپور . بولارک اتحادندن
کوچوک ایل ، تشک ایدر کن ، بو توته میزم .

ناسب که کوک ناکری ، کوک تورا! ، کوک سنجاق تجیر لرد، ده (کوک) کلامی یزینه (ماوی) کلامی فویه مایز .

لسانزده رذکارک ایکی آدلی اولاقاری ده بو صایق اقار مزه منحصر در اوته کی رذکارک یالکز برو آدی واردر : هوره صاری ه پیشل ، بوز ... ،

بو خصوصیتار کوس-تر-ورک دورت جهنه که غنثالری اولان بودورت ونک ، تور تجهده منوی ماهیتی حالا محافظه ایدیود . بوندن باشقه ، بونکاری درت جهنه منسوب اولان دورت دکرلا آدلرندده کوریورز :

جهنه : شبان غرب جنوب شرق دکول : قارادکو آق رکار هزمل داز (بحراخر) کوک دکو (بحرازق)

بورنکاردن بضیغی ده سجهندره منسوب روزکارلرده کوریورز : قاراییل (شبان روزکای) کی . اوحاله دیکر سه نموده کی رذکاره ده (فونتیل ، فیزیل ل ، آق سیل) دیمه بیلریز .

کوچوک ناتوریزم یا شاریق زمانلرده اشیانی یاری یزینه ، و عق ایچین . و فای رذکارینک دلالت ایتدیکی جهنه تاره صیر الاقن لازمه دی . میلانجن ابی بوز دو و وز سنه

د کوچوک ناتوریزم ، میسته منه استحاله ایتدیکنی کوریورز .

شاعرانه بر دین اولان کوچوک ناتوریزم کوره ، دورت جهندن هر برینک کندن به مخصوص بر قدسینی واردر ، بوققدسینه بر طاقم غناهله ارائه ایدیایر :

بو غنثالردن بریسی رنکاردر . آشاغیه کی دورت رنکدن هربوی ، دورت جهندن برینک قدسینه دلالت ایدر :

جهنهار : شرق جنوب غرب شال رنکار : کوک قیزبل آق قارا

معنوی غناهله اولان بودورت رنکی مادی رنکارله قاریش دیرمامالی ! تورکار بودورت رنکی معنویه حصر المدیلمک ایچین ، بونلرک مادی مذلینه آیری ، کلکار تخصیص ایقشاردر :

معنوی رنکار : کوک قیزبل آق قارا مادی رنکار : ماوی قیرمزی بیاض بیاه تور تجهده سلیقه صالحی اولا نار بولاصاری متادفلر آراسنده کی درین فرقاری بیلرلر : مثلسا سیاه چهره ملی برآدامک بوزی آق اوله بیایر . بیاض چهره ملی برآنسانکده بوزی کاراچیقا بیایر . بوندن باشقه ، فیزیل اتفاقا یعنی ، قیزبل اتفاقا یعنی سوسپالیست دینله بیایر ، فقط ، قیرمزی اتفاقا یعنی ، قیرمزی سوسپالیست دینله مزه

شرق جنوب غرب شمال
کوک خان فزیل خان آق خان قاراخان
جهتارک ایکنجه طاق غنائاری بونادرد
بوندن باشقه موسماردن هر بریده جهتاردن
برینک غنائی ایدی :

شرق جنوب غرب شمال
ایل بمار باز سوک بمار فیش
نهات رنگ (قارا) اولدینی کب
موسی ده (فیش) در او حالده (قاراقیش)
تبیری فردی همینه دن دوغمش بر استعاره
دکادر، دین منطق و وجوده کنیدیکی
مشتری بر اصطلاح در .
بونادرن باشقه، هرجهناک بر حیوانه
بر منصه بن هبارت اولان غنائاری ده
واردر :

جهوتا: شرق جنوب غرب شمال
حیوان: قوبون فوش ایت طوموز
هنصر: آفاج آتش دمیر سو
[اسک نورکارده اساطیری فوش
(طوفول) در، اساطیری کوبک ده
(باراق) در .]

بونثارک دورت جهتماند قدیتلاری
اراهه ایستیکنی سوبله مشدک . جهتمان
پونده سپنلاری زهدن پلپور؟ دورقاک

اول ایل تورک ایلمخانلوق تائیس ایدن
ه بیونغ نو، حکمداری دمه، چین
ایپراطوریش قرارکاه همومبسنی محاصره
ایتدیکی زمان، استخدام ایتدیک دورت
سواری لو-اق آتلرینک رنکارینه نظرآ
دورت جهته ده یارلشیدرمشدی . شرقده ک
لوانک آتلری کوک، جنوبده کلر فیزبله،
غربده کلر آق، شمالده کلر قاراونکلی ایدیلر .
کوچوک ناتوریزی ایتا = گسین =
تیبلنارک ربی (تسین - شی هوانغ -
ق) قبل المیلاد ۲۴۷ تاریخنده بونز چین
دره بکلرینه اوته دن قالدره رق چینده
صرکری بر ایپراطور لق تائیس ایتدی ،
چینده جاده لر آجدی ، داغلر دلدي ،
کندی هیچ زاده لرینک آفینلریه مانع
اولان ایچین ۴۵۰۰ کلومترو او زونلندندک
چین سدینه بایدی . چینلیلری ماضیر صنلدن
فور تارمنق ایچین کشخانه لرینه یاقله ایهام
اولونان بخوبی ایپراطور، تورکلار لاوان
ایک حیوان آدمدن هبارت اولان تورک
تقویله کوچوک ناتوریزی، چینه ادخال
ایتدی (ادوارد شاوان) . تیبلناره کوره
دنیانک دورت جهتنی مهانک دورت او غل
تسلیل واداره اپسیور دی ؟

ایشانی دینار حقنده بیادی بی نهاده غلر
کوستیز و که فدیتار زمره لرک ، دهها
دو هزاری ذمہ نیز جو هری اولان
مشتری و جدا نیز نماینارید .
او عالده ، و نهاده دورت جهنه خد
دکل ، باکه او چه نازه نسبت ایدیان دورت
جویه خاندر . بوئنلار آرا سنده کی دورت
حیوان ، اسکی تو مارلا بقیداری اولمه می
محضه اادر . تورک تقوی اون ایکی تو نهمدن
مر بکدر که شواردر : سنجان ، او کوز ،
پارس ، طاوشان ، از درها ، بیلان ، آت ،
قویون ، طاووق ، ایت ، طوموز ، بوذرجن
عین حیوالک سنه نده دوغانلر ببرله
اوکله منلر ، بینه بوذار بکدیکریک تدقین
مرا سنه بولنه مازلر .
بوبلارک آیری نهاده اولمه می ، هربولک
کندی شخصیتی ، کندنے حصوص مشتری
و جدانی حفاظه ایندیکنی کوستیز .
هر بولک آیری معبودی اولدیقی کی آیری
هبا دی ده وارد . شرق ده کی بوی ایلک
بهرارده کوک خانه قویون قوربان ایدر ،
جنوبده کی بوی یازن قیزل خانه قوش
قوربان ایدر ... اخ ...
مع مافیه ، بویلر خصوصی شخصیتار بی
مخالفه اینکله براپ ، هیمنی مشترک بر شخوصیه ،

بوي کي، کوچوك ابل ده دده موئر اندر .
 بويك، فردلري بري برينه مساوى اولدقرى
 کي . (کوچوك ابل) ک جوبلري ده بکر يكيرىنه
 مساويدلر . بورادىكى (آق) (قاره) نەتلارى ،
 طبقەلىمەندە كوره جىكز (آق) و (قاره) زەن
 باشقەدر . بىنجىبار، قىچىچەمساوى اولدۇرى
 حالدە، ايدكىچىبار غېر مساويدلر .
 كوجوك ابل تصنېنى تام اولهرقى بىضى
 جىينىلر ده كورپورز : كوا : تۈركى ئەمنە سەنە
 كوره (تۈرك خان) ک دورت اوغلى واردى :
 سىكىل ، بارسجار (وارساق) ، تاونىك
 (اوتكىن) . ايلاق (ايپىل) بونار كوك
 تۈرك ابلق تشىكىل ايدى اىكى بوبىلگى
 آدلرى اولق هەتنەلر .
 بوغۇ خان منقبەسى مەددە بوغۇ خانك
 دورت قاردهشى واردى كە هېرىپى بىرجه نە
 قوماندان تىين ايشىدى . اورنەكىن، قوتور
 تىكىن ، بوقاق تىكىن ، سونفور تىكىن .
 اوغوز منقبەسە كوره مەنول خانىك دورت
 اوغل واردى : قاره خان ، اورشان ،
 كرخان ، كىرخان .
 كوچوك ناتورىزم شامانىزم آدى ور باير .
 بودورك روحاينىلىرى شامانلاردى . ياقوتلار دە ،
 هېرىپى بىر جەقى ئىشل ايقاك اوزر - يالكىز
 دورت بوبىل شامان واردى . توچوك

بوبىلر كىرچەنلىرى

او در بوغاد حربی،
 اسیر ایده، پیلک مانی،
 هندی، هصری او در یوتان،
 دکزلری الده طوتان ..
 بوغازلر دن قاجش ایکن،
 استانبوله کیردی صالح،
 داغنی رق اوردو مزی،
 بار چالادی بوده مزی ..
 بیه زه آسمانی بالله،
 قور قایانه خاغنر مالله!
 خايفدیه ووردی زنجیر،
 شربغاری استدی اجیر،
 فاز باره آچوب دعوا
 شیخ اسلامدن آتدی فتوا ..
 هبجه صابوب کینه زمده،
 آلت اوست دغزی ..
 او کوروندی بو اولکده،
 قالدی ایماش تم اکده ..
 تمه بیله اوکا طوقساق،
 حق او نوئاز بز او نوئه سق ..
 مدینه بی ایتدی محوس،
 سیغمبری قیلدی سایرس ..
 عمر افده صاجدی بلا،
 او اندی هریر بر دیلا ..
 بروتون دنیا اونک قولی،
 بر سر قالدی: آنادلو!

آفینه، قان دھواننه نشویق ایدر، اوغان
 ایسه بوقار آراسنده انتظامی تائینه چالیشان
 بر حامک مو قمنده در . حاصل کوچوک یز
 صولک خه و صحیلمن هنوز بوبارک کوچوک ایبل
 داخانده انحصار ایخدیکی کوستریر، او غاک
 قدرق ده کوچوک ایبل صالح تساندنه کی
 قوتی ارانه ایدر . کوچوک ایبات تشنکیلاندنه
 اساس او لاف دورت، بشن واچ سایلر بیلکه قدس
 طایرانه امده، کوچوک ایبل دور نه ز قله در.
ضیا کولک آلب

سرحد شعر لری

اذکلیزدن صافین

قاردهش، دالغین چیه، بیوله،
 بر بول طوتکه امین او له ..
 او آده واره بر انکلز،
 کینه صافین، فنا بوازیز،
 چالاز یالکنر او کسکی،
 صویاعز یالکز الپسکی،
 روحکیده بوقون سویار،
 شنده نه حسن، نهدن قویار ..
 او بجه چالار وجدانکی،
 صوکرا آلیر وطنکی،
 وطنلری او در بیفان،
 بوز دولته وارت چیقازان

او در آچان نلام، مجهاد :

بور جز در ، اوکا امداد .

الله ، رسول ، هب شیدر

شیدی بزدن جوی ایستار .

ضبا کوک آلب

جنتده

«سن حاشقساک، دیبور لردی، و آشکار بوز کده .»

بردن بره بر آجیات دویم بوعشق سوزنده .

تارو حی صاردی سانکه بر غیر طنه، وق، بر قیش :

ه نهدن ، نه دف بر سوکلم بوجته کلهمش .»

«آرامنده نه دف آسکله او لسوون او عشق پیلدیزی .»

دو شوندیگه ، آرتیور دی بور کده بر سیزی .

بو جالمه کولیور دی برجوق کوزل قادینلر ،

شوخ حودیلر . المرنده صاری ، بند کللو وار .

هیچ برینک کوزل زنده خیال کی بولمادم ،

او زایلان او کلاری تو فلامادم ، بولمادم .

سن او زاقدن بوف کوزمش ، سویندر لک تو شمشدک

بر ملکدک ، بر چچکدک ، جیو بادایان بر قوشدک :

هایش کام ، آریور دک ، عشقک پیلدیزی .»

«پیل سوکام آرادم بن جنتده ده از بینی .»

احسان حامد

مملکت افطبا علشندن :

دیشماله غرمه ایشانه ایشانه همیا
در بیانی بیانی بیانی بیانی بیانی بیانی

در بیانی بیانی بیانی بیانی بیانی بیانی

دیشماله غرمه ایشانه ایشانه همیا

او لاق بر لرم ناظر بر مقدمه انشا اندش

او لان کوشک بوتون بکلکه رخما بیقیق

کوشک دیه نسمیه او لور .

کرمانلری هنوز قیر منه با غنی احراجه

ایدیور . کرمانلرینک بیاضانی صو نامش .

یافعن زامانلرده بیلاق بار اه نک تخته ساچا قلری

هنوز دو کوله مش . فقط سنه لرد نبری بر قار تال

بو و امن کی دریشلکاره باقان کوشک شیدی به

قادار آر الفل بر مترو کیت ایچنده چله سقی

دولدیر پور دی . هربهار ، هربیاز ، مو سبلر مده

اور اسی استظام میز بر قه و خانه او لور ،

بر قاج کون عمر سور دکن سوکرا سوندر

کیدر دی .

کوزل بناک بر جوق استعداد لرم صالح

بر لری هربیاز مو سمنده صیتمدی بطا قافری به

جو بربایر ، بر طرفنده خسته خانه ، بر از دها

او ته سنده سلطانی مکننی . وایی مو سنه نک

آر انده چاه و دلو صور فنا قوقول نشر

ایم ده دور و رو دی . بو حائل سهل جه دوام

ایتشدی . هچ بزر ها کار الدبر ایچنده بیک بر

استعدادی صاف لایان بو کوزل بر هد و قو نامامش

وقدیداولش يرلري بر عاصه سازاندران
صرط بب امهاعيل حق يك داشت
اطرافنده هوز کوزه لاکاری غير مذکور
قالان يرلري ناند نظر لرياه تحری المیسوره
كونه ریکنکاه اورالري کوزه لاکاره بیوره
دجله ناك شفا کار آشامل نده او زادن
بر قارنگ يواهی کي کودونن مکتبه خسته
خانه به ، کوزه کوشکه يك بر رحیات
اوهاده ايدن امهاعيل حق يك فارشی فیلم
شکران و منت حسنه به دواو او لدبی
حاله اورادن آيردم

علی نزهت

خلق ماصالی :

پیلان بکله پلنان بک

۱ -

برهادشاهک هچ او لادی او بیوردی .
بر صباح ، عازون صوکرا للهه بالواردی :
ه اللهم ، بکا بر اولاد . ویر ، خانم سلطان .
بریلان دوغور - له راضیم ! بود عادن
صوترا ، جوف چمادی ، خانم سلطان
کبه قالدی ، دو قوز آی چونجه خام سلطانی
آفری طوندی . فقط ، هانی ابه سرایه
تپر بلدیسه ، خانم سلطانه دوقوز در دوقوز

کدهن کلهه خسته شاهه ایله مکتبی صندل
و داهابک چوق خسته لقاره مروض بر اقان
اویلری عیناً تسلیم ایده رلرمی .
خسته خانه ده دوالره شفلامان خسته
هوانک کتیردیکی یکی بگی خسته لقاره
مضطرب قایلر دی .

سینه متده فيصل دجله فی سافلایان
بو وادینک ساغ ساحلنده که ، و سهل جهله ،
اماکارنگ انده اریه اریه سولش ، فند
اولمشدی .

دون کوشکه کیندیکم زمان صنعتکار
رثاک تماسیله اینچنده صافای و آشکار نه قدار
کوزه لاکار و ارسه تنسیق ایدلش ، او ایکی
بطلاقن کوزه لک بر چیچکلک اولش کوشک
نارین چچکاره رو خه مست ایدیکی
وقول ویر بیوردی .

بوبوک کوکل شاعر یلک درین رمحلر اینچنده
آرایا ، آرایا بولامدینی طبیعی کوزه لاکار
وزاده نه قدار چوقدار . دجله طبیعتک اک
کوزه لک شعری بسته بیور . فارشی باقده
باندلرین او کاریه اکش بوجدادی ، آریه
باشاقلری کونشک هارلاقاهله قاریشمش
آلنون رنکنده کور برضیا کی هارلا بوره
بانیور کپیدی . کوز آلای ایدیکه باشقه ،
باشقه شکلرده رنکن رنکه کیزمن منظره لره
ذوقی تطمین ایدیپوردی .

پر دو شرک جان وردی . بو تو نابه لب صورتله
طائل جانلرندن ایر بایور لردی . صاغ قالانلرده
تو لوم قورقاویله کیزله نشانلردی . آرق
شهرده هیچ برایه بوله میور لردی . سرای
آدماری ، محله ای امامقی چاغیر مدق اووند
مطلاقا برایه بولوب کوندره هنگی ایسته دیاری
بو ما زه باشی کسیله چکدی ! امام نلاشه اوه
کله رک مسئله نی قاریسنه آکلامندی . امامک
قاریسی ، اوومی قیزی هیچ سوهزدی :
بو تو ن آرزومی بو قیز جمنزک نادین وجودی
اور ته دن قالدر مقدی . قوجه نک کنیر بیکی
خبری ایشیدنجه ، ایخندن سویندی .
دیدی که « قوجه جنم ! سن هیچ مراق ایمه ! »
بن بو کون برایه بوله رق سرایه کوتور ورم ،
صفندل امام ، قاریسنه خیر لی دھار ایده رک ،
واحت بر قلبه اوون چی قوب کیندی .

امامک قاریسی ، اوومی قیزی چاغیر دی :
« هایش هیچ کم ، ایکی ساعه قادر حاضر اول ،
سقی هاده اهک سراین که کوتور جکم ،
ھم کده کو ردیکاک کوزل شیلری بو کون
کوره جکلک » دیدی . واڑی بر چار شاف
ایسته نک ایچین ، او زاقده او طوران بر
احبابیک اوینه یکدی . هایشی ، ذکی بر
قیزدی . او سیراده سرایه کیتمانک نه دیک
اولدینقی آکلامش دی ، سرایک ایچوندی
اولدینقی آکلامش دی ، سرایک ایچوندی

برابر آیری براودایه قالدیر بلامنی لازم کاربکنی
پیوقسه خام سلطانی ده ایصیروب زهرایه
پرله جگکنی بیاد بردمی .

پادشاه ، پیلان ایچین آیری براودا
حاضر لاتندی ! اوراده بریانق یاپدیرندی .
پیلان بیکی اوادایه کوتور دیلر . سباح .
آفشم بر تخرمه و دوی هر ک بسلمه ک باشلا دیلر .
عایشه ، ایهانک آیاق تری اولق او زره
بر چوق آن تو ذاره او شه دوندی . او ومهی
آنمهی حسندن نه بایه حقی شاشیر دی .
رقاچ هفتنه سوکرا ، پادشاه او غانک
بو بودیکن کور دی . او کا او قو بوب پازه
او کرمیک ایچین بر خو جا طو تدی . بو خو جا
هان او کون ڈولدی . بوندن صو ترا
طوتولان خو جارک هپیمی ده بر ربر جان
وبر دیلر . ک صو کرا باشقه خو جا بوله مانجه ،
محلمک امام زدن بر خو جا ایستادیلر . او ده
پنه ایشی قاریمه آ کلام دی . قاریمه « سن
مراری ایمه ، بن جکون مرایه بر خو جا
کون دریم » دیدی ، طایشه هایک ساعته قدار
حاضر لاتندی نهیه ایتدی . طایشه . یشه ،
آنمه نک من از بنه کیتی دی . آ ننسی
دیدی که « قزم ، پیلان بک سکا دو قوغانه ،
او کا خو جالق ایتمکن هیچ قورقا ! »
طایشه ، بوز اوزرینه ، قورقمسین

آ غلام ایم ده کیم آ غلا - ینه ؟ طو بر اغاث آ لندن
کان سس شو صورته جواب وردی :
« سوکیل قیزم ! بن وار کن سکا هیچ بر فناق
پایه مازلر ، مرایه کیتمکن قورقا ! خانم
سلطانک قارنده کی چو جوق ، بر انسان باور ومهی
دکل ، بریلاندر . سن تیدر کیتمز بر قازان
دولوی سود ایسته ! سودی کور ونجه
پیلان ایچه ک ایچین قازانک ایچه ، کیور .
قارنی دوی در دینه کدن دولابی آرق سفی
ایصیر ماز . خانم سلطان ده ، ایشانکه دن
فور تاره جفالک ایچین سکا چوق آن تو ذار
ویریلر » عایشه ب سوزلری ایشانجنه ،
سو شدر لک اوه کلدی . الیس سف دیکشدر و ب
او ومهی آنمه نی بکله دی . او ومهی آنمه عایشه
حاضر لاغش کور ونجه آلدی ، مرایه
کوتور دی . « ایشانه ، برا به ! » دیدارک
خانم سلطانک او دامنه چی قارن دی . کندیمی
اوراده دور مق ایستاده مدی ، اوه دوندی .
عایشه ، بر قازان سود کنیر تدی . پیلان
سودی کور ونجه قازانک ایچه سوزولری .
طایشه ، قازانک قایلغی قایله رق خانم سلطانک
پرا رک چو جوق دو غور دینه مزدله دی .
پادشاه قوش دی ، کلدی ، او غانی کوزمک
ایستاده . طایشه . او غانک نه شکله . بر
او غوله او دینه آ کلام دی . پونک قازانک

اووهی آنده سیله برا بر سرایه کندی . بیلان
بک او فوئمه باشلا دی . اوچ آیده سیلان بک
وون بیلکلاری او رمندی عادت ، در مک
پنهانیلو حیر وردی . بیوک احمد افشار
آلرق اوله دوندی . اووهی آنده حسنه
ینه پانلامه باشلا دی .

بر آزمودرا ، پادشاه او غافی اولندیر که
قاله بندی . فقط ، هانک قیزی کاین دیه
بیلان بک اوداسنه سوقدبلرسه او رادن
صبا حلین جانسز جنازه - ف چفاردیلر .
بر چوق فزار بو او غور سر زکایا که او عز ادقن
سوکرا ، ارتق بیلان بک یکی کاین وله . ماهه
باشادیلر . مهای خاقی بو سفرده محاله
امامه ماش و وردیلر . امام ایشی فاریسه
اکلاندی . فاریسی سن او زوله ا بن
بو آوف سرایه کاملاک بر قیز کوتور روم ،
دی .

عایشه نه حاضر لانه - ف تایره له دی .
عایشه ، بو هر او لو مدن قور و او ش
اوله مای حفی دوشونه رک آغله آغله
آنده سنه بیندی . آنده می دیدی که هفیزم ،
آغلاما ! بیلان بک ارک قرق قات کوماکی وار .
سن ده او زربیکه قرق قات البسیکی ! اور
و ملکی سویدنجه سن ده بر کوماکی
چیقار . او او توز دو توز کوماکی

سویدن سوکرا ، ارتق بیلان کی صوقة مازه .
قرق بیجی کوماکنی سویدن قلن سوکرا ،
او غایت کوزل بر شهزاده اوله حق : بوزینه
بالقه بر تور او دویه مایه جفسک .
طابش ، بوسوزلری ایشیدنجه ، پابوق
اوهدادی . قرق قات کوماکی بری بری
اوزرینه کیدکن سوکرا ، اووهی آنده سیله
برابر مرایه کندی . او کیجه نکاخنی
قیمه رق کاین استدیار . بیلان بک ، کاین
خاندن سویونه سی رجا بیندی . کاین
خانمده استدا کو ومه بک سویونه می لازم
کاره بکنی آکلاندی . کو ومه برجی کوماکنی
سویدی ، کاین ده برجی البسیه - ف چیقار دی ،
بو صوبه دلر قرق بیجی کوماکه قدر دوام
ایتدی . بیلان بک قرق بیجی کوماکنی ده
چیقار قلن سوکرا ، کوزه لکده اشی
او لایان بر شهزاده صورت نده میدانه چیقدی .
طایشه سلطان ، بیک جاندن بیک جانه بدنیا
کوزلی شهزاده کوکل ویردی .
صبح ارکندهن ، طایشه نکده جنازه سی
چیقار می ایخین ، شهزاده اوزه سنات قایمه نه کلمه
کاین خانک راحت راحت او و مقدمه اوله بینی
ایشیدوب حیر نده قالدیلر . هله اووهی آنده
حدندهن چیلدیره جق بر خاله کیردی .
ماهه دی وار